

de Minister van Financiën,
de heer mr. W.B. Hoekstra,
Postbus 20201
2500 EE DEN HAAG

Datum
1 juni 2018

Ons kenmerk
z2018-03714

Uw correspondentie van
6 en 27 maart 2018

Contactpersoon

Uw kenmerk
2018-0000028523

Onderwerp

Verzoek om wetgevingsadvies – onderdelen Wijzigingswet financiële markten 2018

Geachte heer Hoekstra,

Bij brief van 6 maart 2018 heeft u de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) gevraagd op grond van het bepaalde in artikel 51, tweede lid, van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) te adviseren over de *onderdelen Wijzigingswet financiële markten 2018* (hierna: wetsvoorstel).¹ Hiermee voldoe ik aan uw verzoek.

Achtergrond

Het wetsvoorstel en de memorie van toelichting zijn reeds bij de Tweede Kamer ingediend.² In het verslag is verzocht om advies aan de AP te vragen, aangezien een aantal wetswijzigingen gevolgen kunnen hebben voor de verwerking van persoonsgegevens. Diverse fracties hebben vragen gesteld inzake de waarborgen rondom de gegevensverstrekking.³ De relevante bepalingen maakten geen deel uit van het wetsvoorstel zoals dat eerder aan de AP was voorgelegd begin 2017, zodat de AP daarover nog niet heeft geadviseerd.

¹ Op 27 maart 2018 heeft de AP het wetsvoorstel per e-mail ontvangen. Op 25 april 2018 heeft de AP afgesproken met uw ministerie dat het wetgevingsadvies uiterlijk eind mei 2018 verzonden zal worden.

² *Kamerstukken II 2017-2018, 34 859, nr. 2 en 3.*

³ *Kamerstukken II 2017-2018, 34 859, nr. 6, p. 2-3.* Enkele voorbeelden: "De leden van de D66-fractie constateren dat de regering een reeks aan wijzigingen voorstelt, waarbij enkele wijzigingen vergaande invloed kunnen hebben op de privacy van betrokkenen. (...) De leden van de VVD-fractie vragen hoe wordt voorkomen dat gevoelige informatie zonder de juiste waarborgen gedeeld wordt. Welke waarborgen zijn daar concreet voor vastgelegd en om wat voor gegevens gaat dit concreet? (...) De leden van de D66-fractie ondersteunen het doel van verbetering van toezicht door de toezichthouders. Zij zien wel dat verruiming van de mogelijkheden tot informatie-uitwisseling mogelijk knelt met de privacy van betrokkenen. De uitwisseling van gegevens moet zich om die reden beperken tot hetgeen strikt noodzakelijk is om het toezicht effectief uit te voeren. Hoe wordt deze balans bewaakt? Is er voorzien in een toets op proportionaliteit? Wie zou een dergelijke toets moeten uitvoeren? Wordt de betrokkene op de hoogte gebracht van de uitwisseling van gegevens?"

Datum
1 juni 2018

Ons kenmerk
z2018-03714

Inhoud wetsvoorstel

In het thans voorliggende wetsvoorstel worden de volgende – voor de AP relevante – wijzigingen voorgesteld:

1. De uitwisseling van toezichtgegevens⁴ in het kader van – kort gezegd – consumentenrecht van de AFM richting de Autoriteit Consument en Markt (ACM). Artikel 3.3. Wet handhaving consumentenbescherming (Whc) en artikel 1:93 Wft worden hiertoe gewijzigd.
2. De verstrekking van toezichtgegevens van de AFM en De Nederlandsche Bank (DNB) aan de Dienst Justis, als onderdeel van het Ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV). De Dienst Justis kan deze toezichtgegevens⁵ gebruiken bij haar taken en dan vooral haar taken die zij heeft ter ondersteuning van het toezicht van de AFM en DNB. Artikel 2, eerste lid, van de Wet controle op rechtspersonen (Wcr) wordt hiertoe gewijzigd.
3. Het gebruik van het informatiesysteem inzake beroepskwalificaties door de AFM om adequater en efficiënter toezicht te kunnen houden op de naleving van de vakbekwaamheidseisen zoals opgenomen in artikel 4:9, tweede lid, Wft. Hiertoe is aan het tweede lid van artikel 4:9a Wft toegevoegd dat het informatiesysteem tevens tot doel heeft gegevens te verstrekken aan de AFM ten behoeve van de naleving van haar taken zoals opgenomen in artikel 4:9, tweede lid en derde lid, eerste volzin, Wft.

Advies

Het wetsvoorstel geeft de AP aanleiding tot het maken van de volgende op- en aanmerkingen.

Vooraf

Wetsvoorstellen dienen te voldoen aan artikel 8 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (Handvest), artikel 16 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) en artikel 10 van de Grondwet.

Artikel 8 van het Handvest bepaalt onder meer dat persoonsgegevens eerlijk en voor bepaalde doeleinden moeten worden verwerkt, en met toestemming van de betrokkene of op basis van een andere gerechtvaardigde grondslag waarin de wet voorziet. Artikel 16 VWEU bepaalt dat eenieder in de Europese Unie recht heeft op bescherming van zijn persoonsgegevens. Op grond van artikel 8 EVRM is geen inmenging van enig openbaar gezag toegestaan in de uitoefening van het recht op respect voor zijn privéleven, dan voor zover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen. Artikel 10, eerste lid, van de Grondwet bepaalt dat een ieder recht heeft op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen.

Bij de toepassing van de in voornoemde grondrechtbepalingen opgenomen beperkingsclausules spelen het

⁴ Het gaat hierbij vooral om bedrijfsgegevens, maar het kan ook voorkomen dat ook persoonsgegevens worden uitgewisseld van bijvoorbeeld: bestuurders van ondernemingen of van overtreeders.

⁵ Deze toezichtgegevens kunnen ook persoonsgegevens bevatten.

Datum

1 juni 2018

Ons kenmerk

z2018-03714

proportionaliteits- en het subsidiariteitsbeginsel een belangrijke rol. Deze beginselen volgen uit het woord 'noodzakelijk' zoals opgenomen in elk van de bovengenoemde grondslagen. Het proportionaliteitsbeginsel houdt in dat de inbreuken op de belangen van de bij de verwerking van persoonsgegevens betrokkene niet onevenredig mogen zijn in verhouding tot het met de verwerking te dienen doel.⁶ Ingevolge het subsidiariteitsbeginsel dient het doel waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt niet op een andere, voor de bij de verwerking van persoonsgegevens betrokkene minder nadelige, wijze te kunnen worden verwerklijkt.⁷

Uitwisseling van toezichtgegevens van AFM richting ACM én de verstrekking van toezichtgegevens van AFM en DNB aan de Dienst Justis

Ten aanzien van de uitwisseling van toezichtgegevens van AFM richting ACM én de verstrekking van toezichtgegevens van AFM en DNB aan de Dienst Justis heeft de AP de volgende opmerking.

In de memorie van toelichting van het wetsvoorstel staat vermeld dat toezichtgegevens uitgewisseld kunnen worden in het kader van het consumentenrecht van de AFM richting de ACM. Het gaat hierbij vooral om bedrijfsgegevens, maar het kan voorkomen dat ook persoonsgegevens worden uitgewisseld van bijvoorbeeld: bestuurders van ondernemingen of van overtreders.⁸ In de MvT staat vermeld dat bij de verstrekking van toezichtgegevens van de AFM en DNB aan de Dienst Justis, de Dienst Justis deze toezichtgegevens kan gebruiken bij haar taken en dan vooral haar taken die zij heeft ter ondersteuning van het toezicht van de AFM en DNB. In de MvT van het wetsvoorstel staat enkel vermeld dat deze toezichtgegevens ook persoonsgegevens kunnen bevatten.⁹ Uit de MvT van het wetsvoorstel wordt derhalve niet duidelijk om welke gevallen het gaat en om welke soort persoonsgegevens het gaat of kan gaan. Daardoor kan ook niet worden vastgesteld welke waarborgen vereist zijn voor de beoogde verwerking van (mogelijk ook bijzondere) persoonsgegevens.¹⁰

De AP adviseert om te zorgen voor een goede onderbouwing van de noodzaak om de (kennelijk beperkte set van) persoonsgegevens te verwerken voor de in dit wetsvoorstel gestelde doeleinden. Indien blijkt dat de in het thans voorliggende wetsvoorstel beoogde gegevensverwerking niet noodzakelijk is, zou hier van moeten worden afgezien. Mocht het verwerken van persoonsgegevens wel noodzakelijk zijn, dan adviseert de AP om in het wetsvoorstel of in lagere regelgeving concreet aan te geven om welke persoonsgegevens het gaat of kan gaan en zo nodig te voorzien van passende waarborgen. Een DPIA - conform artikel 35 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) - kan worden uitgevoerd om de noodzaak van de voorgenomen gegevensverwerking te onderbouwen en te komen tot passende waarborgen.

⁶ Zie: *Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr. 3, p. 8.*

⁷ Zie: *Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr. 3, p. 8-9.*

⁸ Zie: Begeleidende brief wetsvoorstel d.d. 6 maart 2018, p. 1.

⁹ Zie: Begeleidende brief wetsvoorstel d.d. 6 maart 2018, p. 1.

¹⁰ Zie ook: *Kamerstukken II 2017-2018, 34 859, nr. 6, p. 2-3: "De leden van de VVD-fractie vragen hoe wordt voorkomen dat gevoelige informatie zonder de juiste waarborgen gedeeld wordt. Welke waarborgen zijn daar concreet voor vastgelegd en om wat voor gegevens gaat dit concreet?"*

Datum
1 juni 2018

Ons kenmerk
z2018-03714

Redactioneel

In de MvT van het wetsvoorstel wordt nog verwezen naar de Wbp.¹¹ Nu vanaf 25 mei 2018 de AVG van toepassing is, adviseert de AP om in de nota naar aanleiding van het verslag aan te geven dat voor deze Wbp-verwijzingen in het verdere wetgevingstraject gelezen moeten worden de daarmee corresponderende (indien mogelijk: concrete) AVG-bepalingen. Dit geldt onder meer voor de wettelijke grondslag voor de AFM om het BSN te verwerken van financiële dienstverleners ten behoeve van de naleving van de vakbekwaamheidseisen, zoals neergelegd in artikel 4:9, tweede lid en derde lid, eerste volzin, Wft. Hoewel de praktijk bij de inwerkingtreding van de AVG niet anders zal zijn, dan hetgeen in artikel 24 Wbp is bepaald, mist de AP de verwijzing naar artikel 87 van de AVG juncto artikel 46 van de UAVG. Artikel 46 van de UAVG voorziet in een algemene regeling voor gebruik van identificatienummers, waaronder als belangrijkste het BSN. Het artikel komt overeen met het thans geldende artikel 24 van de Wbp en artikel 87 van de AVG maakt het mogelijk om deze regeling te continueren.

Gebruik informatiesysteem beroepskwalificaties

Ten aanzien van het gebruik van het informatiesysteem inzake beroepskwalificaties door de AFM heeft de AP wel eerder geadviseerd.¹² De AP merkt in aanvulling nog op dat in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel niet ingegaan wordt op de resultaten van de uitgevoerde PIA.¹³ De samenvatting van de resultaten van de uitgevoerde PIA zou alsnog bij de uit te brengen nota naar aanleiding van het verslag gevoegd kunnen worden. Bij gelegenheid zou voorts de rol van de AFM in de verhouding tussen DUO (verwerker), de Minister van Financiën (verwerkingsverantwoordelijke) en de AFM verduidelijkt kunnen worden gelet op het transparantiebeginsel in samenhang gelezen met artikel 28 van de AVG en overweging 39.¹⁴

Overige opmerkingen

Tot slot wil de AP u ook nog op het volgende wijzen. Zoals ook vermeld in de Memorie van Toelichting van het conceptwetsvoorstel is vanaf 25 mei 2018 de AVG van toepassing. Uw voorstel is door de AP reeds aan de AVG getoetst en de toets aan de AVG leidt thans niet tot een ander oordeel dan onder de huidige Wbp. In dat kader acht de AP het echter wel van belang het volgende op te merken. De AVG beoogt in de gehele Europese Unie een uniforme toepassing van de regels inzake bescherming van de grondrechten en de fundamentele vrijheden van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens te

¹¹ Zie onder andere: *Kamerstukken II 2017-2018*, 34 859, nr. 3, p. 15, 16 en 17.

¹² De AP heeft bij brief van 8 maart 2017 (z2017-00878) geadviseerd over een specifiek onderdeel van de Wijzigingswet financiële markten 2018, waarin een wijziging van de Wet op het financieel toezicht (Wft) is opgenomen ten aanzien van het reeds bestaande informatiesysteem beroepskwalificaties. Hiertoe is het doel van het informatiesysteem in artikel 4:9a Wft, tweede lid, uitgebreid met het verstrekken van gegevens aan de Autoriteit Financiële Markten (AFM) ten behoeve van het toezicht op de naleving van de bij of krachtens artikel 4:9, tweede lid en derde lid, eerste volzin, Wft gestelde regels over vakbekwaamheid en diploma's van personen die zich bezighouden met het verlenen van financiële diensten aan consumenten. De AP had geen inhoudelijke opmerkingen inzake dit wetsvoorstel.

¹³ Zie: *Kamerstukken II 2017-2018*, 34 859, nr. 3, p. 11-12.

¹⁴ In de MvT staat vermeld dat: "(...) Door in dit specifieke geval een informatieverzoek in te dienen bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO), aangesteld als bewerkster van het informatiesysteem door de Minister van Financiën, kan de AFM met slechts één informatieverzoek toezicht houden op de naleving van de vakbekwaamheidseisen van een grote groep dienstverleners. (...)." Voorts staat in de artikelsgewijze toelichting van het wetsvoorstel vermeld: "(...) Omdat de AFM bij het informatieverzoek aan DUO, welke is aangesteld als bewerkster van het informatiesysteem door de Minister van Financiën, (...)." Zie: *Kamerstukken II 2017-2018*, 34 859, nr. 3, p. 9.

Datum
1 juni 2018

Ons kenmerk
z2018-03714

bewerkstelligen. Hiertoe is het onder meer noodzakelijk dat de toezichhoudende autoriteiten in de lidstaten van de EU gezamenlijk bijdragen aan de ontwikkeling van een uniforme uitleg van bepalingen van de AVG. Gelet op de omstandigheid dat de AVG vanaf 25 mei 2018 van toepassing is, kunnen inzichten met betrekking tot de toepassing van de AVG – door bijvoorbeeld benodigde afstemming met andere toezichthouders – in de toekomst invloed hebben op het oordeel van de AP.

Dictum

De AP adviseert u aan het vorenstaande op passende wijze aandacht te schenken.

Publicatie

De AP is voornemens dit wetgevingsadvies na tien werkdagen geanonimiseerd openbaar te maken op www.autoriteitpersoonsgegevens.nl. Behoudens tegenbericht gaat zij er van uit dat hiertegen geen bezwaar bestaat.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De Autoriteit Persoonsgegevens,

Mr. A. Wolfsen
Voorzitter